

2022-01-25

RS/637/2021

Lars Eriksson
Krisberedskap, säkerhet och miljö
Tfn: 063-153934
E-post: lars.eriksson@regionjh.se

Försvarsdepartementet
fo.remissvar@regeringskansliet.se
Fö2021/00796

Svar på remiss av slutbetänkande Sveriges säkerhet – behov av starkare skydd för nätverks- och informationssystem

Region Jämtland Härjedalen har getts möjlighet att svara på remiss av slutbetänkande ”Sveriges säkerhet – behov av starkare skydd för nätverks- och informationssystem”, SOU 2021:63. Regionen bedriver verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet och omfattas därmed av utredningens förslag.

Utredningens slutbetänkande omfattar bland annat områdena:

- Nationell styrning och uppföljning av samhällets systematiska informationssäkerhetsarbete samt
- Styrning, samordning och organisering, kunskap och kompetens samt resurstilldelning för området informations- och cybersäkerhet i nätverks- och informationssystem baserat på bland annat nationellt gemensamma hot-, sårbarhets- och riskbedömningar till stöd i arbetet med informations- och cybersäkerhet.

Utredningens uppdrag är, förutom de uppdrag som redovisades i delbetänkande Kompletterande bestämmelser till EU:s cybersäkerhetsakt (SOU 2020:25) i september 2020, att:

- bedöma om det finns anledning att införa nationella särskilda krav på att IKT-produkter, -tjänster och -processer, som ingår i ett nätverks- och informationssystem som ska användas i säkerhetskänslig verksamhet, ska vara certifierade enligt en nationell särskilt anpassad certifieringsordning utformad för säkerhetskänslig verksamhet.
- överväga om det finns anledning att införa krav på godkännande från en myndighet för att sådana IKT-produkter, -tjänster och -processer ska få tas i drift i viss eller all säkerhetskänslig verksamhet, samt att
- göra en internationell jämförelse av lagstiftning som innebär särskilda krav med anledning av nationell säkerhet för IKT-produkter, -tjänster och -processer som ingår i ett nätverks eller informationssystem i de länder som bedöms vara av intresse

Utredaren skiljer på myndighet och verksamhetsutövare. Regionen tar i sitt remissvar perspektivet verksamhetsutövare.

Regionen stödjer i stor drag utredningens förslag. Regionen har valt att kommentera några av utrednings lagda förslag.

Regionen instämmer i betänkandets slutsats om behovet av förstärkt skydd för samhällets säkerhetskänsliga verksamheter. För att uppnå detta krävs en förstärkt styrning och samordning av säkerheten i IT-infrastrukturen.

Regionen delar utredningens bedömning att det behövs utvidgat samrådsförfarande och utökade befogenheter för att göra användningen av informationssystem i säkerhetskänslig verksamhet säkrare och därmed stärka skyddet för Sveriges säkerhet. Detta tillsammans med möjligheten att förelägga verksamhetsutövaren att vidta åtgärder eller vite kan ge störst effekt för ett starkare skydd. Dock är det inte helt tydligt i vilken utsträckning de föreslagna förändringarna direkt påverkar regioner.

Utmaningarna med samhällets ökande grad av digitalisering är gränsöverskridande och många. Utredningens slutbetänkande föreslår att ändringar ska göras i säkerhetsskyddslagen för att användningen av ett informationssystem i säkerhetskänslig verksamhet ska bli säkrare, och därmed stärka skyddet för Sveriges säkerhet. Regionen bedömer att förslagen på kommande inriktning mot ett mer nationellt styrt säkerhetsarbete kommer att stärka skyddet för Sveriges säkerhet och tillstyrker därför dessa förslag.

Verksamhetsutövare ska göra särskild säkerhetsprövning innan ett system tas i drift och om det inte är lämpligt ska det inte driftsättas. Regionen anser att det är sent i anskaffningsprocessen och att det bör ske innan systemet upphandlas.

För verksamhetsutövare utökas särskild säkerhetsbedömning till att omfatta ”väsentliga förändringar”. Det behöver tydligare definieras vad som avses med väsentliga förändringar.

Utredningen föreslår att samrådsmyndigheterna ska kunna förbjuda en, ur säkerhetssynpunkt olämplig driftsättning eller förändring, och besluta om sanktionsavgifter om samrådsskyldigheten åsidosätts. Hur kontrollen från Tillsynsmyndigheterna ska genomföras behöver förtydligas. En avgörande faktor som motiverar att tilldela samrådsmyndigheterna detta mandat är den stora sårbarhet samhället uppvisar genom den alltmer införda digitaliseringen av samhällets samtliga delar. Det finns ett stort behov av att komma bort från dagens fragmenterade arbete där varje organisation själv bestämmer vilken säkerhetsnivå som ska uppnås och har högst varierande resurser och metoder för att säkerställa en sådan nivå.

Att ge samrådsmyndigheten mandat att besluta om ett förbud mot driftsättning av informationssystem i säkerhetskänslig verksamhet kommer att påverka regioners självbestämmande (utifrån det kommunala självbestämmandet). Regionen gör bedömningen att detta ska ses i ljuset av ett förändrat säkerhetsläge för samhället i stort och därför som proportionerligt i förhållande till ändamålet med regleringen.

Tillsynsmyndigheter ska få befogenhet att undersöka och få tillgång till verksamhetens informationssystemen. Regionens informationssystem innehåller känsliga uppgifter i form av t ex patientjournaler. Hur sekretess ska kunna säkerställas och hur tillsynsmyndigheters

tillgång till patientinformation ska anpassas mot Patientdatalagens bestämmelser, behöver förtydligas.

För verksamhetsutövare kommer förslagen att medföra vissa administrativa bördor och ökade kostnader. Utredaren bedömer att dessa är begränsade. Det är inte helt tydligt på vilka grunder denna bedömning är gjord och detta behöver förtydligas. Regionen anser att dessa ökade kostnader ska beskrivas.

Regionen stöder förslaget om att överväga om det finns anledning att införa en nationell certifieringsordning med driftgodkännande för IKT-produkter, -tjänster och -processer i nätverks- och informationssystem i säkerhetskänslig verksamhet. Detta bedöms som relevant för det överordnade syftet med att uppnå en högre säkerhetsnivå.

REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN

Eva Hellstrand (C)
Regionstyrelsens ordförande

Anders Byström
T.f. regiondirektör